

HAVEHISTORISK SELSKAB

havehistoriskselskab@gmail.com

www.havehistoriskselskab.dk

Program for efteråret 2014

Temaet for efteråret er frugt, og her indtager æbler og æbletræer en særlig plads i vores hjerter. Det var et æble, der fristede Eva i Edens Haver, der er mindet om barndommens æbler, og så er der æblerne på supermarkedets hylder. Så der er masser af kultur, historie og smag at drøfte, når talen er om æbler. Men også andre frugtsorter, bær og grøntsager vil indgå i temaet og blive berørt i efterårets programmer.

Vi tager på ekskursioner, når det er tid til at besigtige de modne frugter, og senere trækker vi indendørs og hører foredrag. Især Pometets aktiviteter vil blive velbelyst med både en ekskursion i september og et foredrag i november. Desuden vil det igen blive muligt at se nogle af de fantastiske illustrationer, som findes på Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek.

Vær opmærksom på, at arrangementerne foregår forskellige steder.

Ekskursion:

Frilandsmuseets frugt og køkkenhaver

v. Eva Simonsen og Olav Egelund

Lørdag den 6. september 2014 kl. 14-16

Vi mødes ved museets nordindgang på I.C. Modewegsvej i Brede. Gratis entré

Der er en udmærket parkeringsplads.

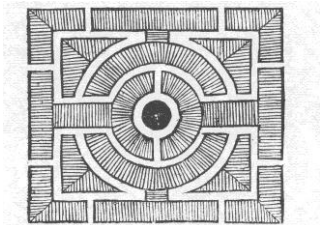
Nærmeste station er Brede (Nærumbanen)

Haverne ved Fjellerup Østergård på Frilandsmuseet er målet for vores første arrangement i efteråret. Gården er en lille herregård, der kommer fra Djursland. Vi skal se frugthaverne med de mange æblesorter, men også bærbuske, køkken- og blomsterhave, samt den nyanlagte forvalterhave.

Haverne dyrkes, så de har et udtryk, der tidsmæssigt passer til bygningerne, dvs. ca. år 1910, og man lægger særskilt vægt på at udvælge de rigtige sorter.

Frilandsmuseets Havelaug står for pasningen, i samarbejde med museet og gartnere og hovedgårdens køkken. Lauget har eksisteret i 10 år og har 24 medlemmer, der i sæsonen lægger 2-15 timers arbejde om ugen i haverne.

HAVEHISTORISK SELSKAB

havehistoriskselskab@gmail.com

www.havehistoriskselskab.dk

Laugets oldermann Eva Simonsen og Olav Egelund, der med en baggrund som planteskoleejer og biolog har været aktiv i laugene i otte år, viser os rundt i haverne.

Ekskursion:

Åbent hus på **Pometet** søndag 28. september kl. 10-16

Sted: Pometet, Agrovej 1, 2630 Taastrup. Gratis entré.

Der går bus 116 fra Høje Taastrup Station. Se tider m.m. i Rejseplanen.dk

Rundvisning ved ph.d.-stud., cand. hort. **Bjarne Larsen** i Pometets samlinger.

(Bjarne Larsens første rundvisning bliver ca. kl. 10.30, og vi foreslår Havehistorisk Selskabs medlemmer at deltage på dette tidspunkt.)

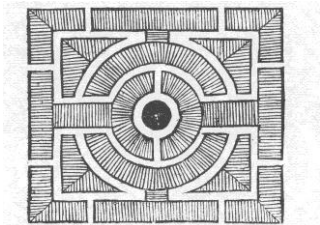
På rundvisningen i plantagen vil der være fokus på æbler – navnlig de gamle danske sorter.

Mange af sorterne er velkendte: 'Ingrid Marie', 'Filippa', 'Ildrød Pigeon' mens andre, 'Per Smed', 'Koldemosegaard' er mindre kendte.

Vi skal også høre om den nyeste forskning inden for frugtsorter, bl.a. udvikling af nye sorter med forbedrede smags- og aromaegenskaber. Der vil også være lejlighed til at kigge på andre frugter, og høre om plantesygdomme og frugtdyrkning.

Rundvisningerne varer 30-40 min. Der er flere rundvisninger i løbet af dagen. Se nærmere på Pometets hjemmeside pometet.dk, når dagen nærmer sig.

HAVEHISTORISK SELSKAB

havehistoriskselskab@gmail.com

www.havehistoriskselskab.dk

Pometets frugtræer

Foredrag:

Frugtavl i danske haver - i by og på land.

af mag.art i europæisk etnologi **Helle Ravn**

Helle Ravn er forfatter til flere bøger og tidsskriftartikler om haver og havekultur og har tidligere været ansat på Langelands Museum.

Torsdag den 23. oktober 2014 kl. 17

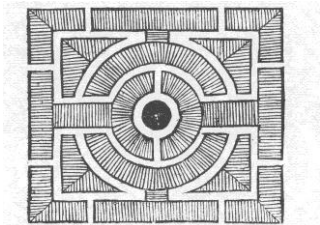
Sted: Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek, Dyrslægevej 10, 1870 Frederiksberg C.

Med eksempler fra undersøgelser af såvel landbo- som parcelhushaver gives der et rids af den frugtavl, der har været i de danske haver i flere hundrede år.

Frugtavlen har haft skiftende betydning fra tidligere at være en del af selvforsyningen til i dag enten at være stærkt professionaliseret eller dyrket med et enkelt eller et par træer i parcelhushaven.

Først fra slutningen af 1700-tallet begyndte den almene befolkning at pøde æbletræer, og den frugt der blev solgt til byerne var af ringe kvalitet og blev behandlet stedmoderligt. Det er helt modsat

HAVEHISTORISK SELSKAB

havehistoriskselskab@gmail.com

www.havehistoriskselskab.dk

dagens frugtavl, hvor der professionelt bliver lagt vægt på masseproduktion af ensartet frugt eller privatpersoners frugttræer, hvor smagen er i centrum.

Efter foredraget vil informationsspecialist **Knud Høgsberg** fra Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek fortælle kort om de illustrationer om frugttræer og frugter, som han har taget frem fra bibliotekets righoldige samling af illustrationer. Derefter vil der være mulighed for at kigge nærmere på illustrationerne.

Foredrag:

Pometet

ved Pometmester **Lisbet Dahl Larsen**

Torsdag d. 13. november kl. 17

Sted: Rolighedsvej 23, 2. sal, 1958 Frederiksberg C.

Pometet er Danmarks nationale samling af frugtsorter. Den største samling udgøres af ca. 750 æblesorter, hvoraf ca. 300 er danske. Desuden rummer Pometet omfattende sortssamlinger af navnlig pærer, blommer, jordbær, stikkelsbær, ribs, solbær og vin. Samlingen vokser i Taastrup og hører under Københavns Universitet. Lisbet Dahl Larsen vil fortælle om de gamle sorter og om Pometets daglige arbejde med at bevare sorterne.

Pometets historie går tilbage til 1863 hvor havebrugsundervisningen startede som et lærefag på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole. J.A. Dybdahl indsamlede de første sorter i 1863, men et stort antal sorter blev indsamlet i 1940'erne og 50'erne af den nu afdøde professor i frugtavl Anton Pedersen.

Der knytter sig kulturhistorisk interesse til mange af sorterne - ikke mindst til æblesorterne, hvoraf mange er mere end 100 år gamle. Nogle sorter, som f.eks. "Gråsten", er endog mere end 300 år gammel. Deraf navnet "Æblemuseum".

